

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง ที่มาของโคลงโลกนิติ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง นำชื่นชม นำเชิดชู
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ตรีตรองดูคำโคลง
รายวิชา ภาษาไทย ๒ รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

โคลงโลกนิติ (โคลง-โลก-กะ-นิต)

ประวัติและความเป็นมา

โคลงโลกนิติเป็นบทประพันธ์ที่มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ไม่ปรากฏนามผู้แต่งที่ชัดเจน เนื่องจากเป็นสุภาพนิพนธ์ที่ถูกนำมาร้อยเรียงเป็นคำโคลง ต่อมาเมื่อถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.๓) ทรงปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) และประสงค์ให้มีการนำโคลงโลกนิติมาจารึกลงแผ่นศิลาดิตไว้เป็นธรรมเนียม เพื่อที่ประชาชนจะได้ศึกษาคติธรรมจากบทประพันธ์

ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้นำโคลงโลกนิติมาชำระใหม่ (คัดลอกแก้ไข/ปรับปรุง) คือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร โดยท่านได้ปรับปรุงโคลงโลกนิติให้ได้ใจความ ถูกต้อง และไพเราะ

โคลงโลกนิติ มีลักษณะคำประพันธ์คือเป็นโคลงสี่สุภาพ ซึ่งเป็นคำประพันธ์ที่แต่งยาก เนื่องจากมีการบังคับตำแหน่งคำเอก (คำที่สะกดด้วยวรรณยุกต์เอก) ๗ แห่ง และคำโท (คำที่สะกดด้วยวรรณยุกต์โท) ๔ แห่ง

เนื้อหาของโคลงโลกนิติ

โคลงโลกนิติ มีเนื้อหาที่เป็นเรื่องราวคำสอนที่หลากหลาย เช่น การคบคน การวางตน ความรอบคอบ ความกตัญญู ความเพียร เป็นต้น โดยมีทั้งการสอนอย่างตรงไปตรงมา และการเปรียบเทียบ

ตัวอย่างโคลงโลกนิติ

ปลาร้าพันห่อด้วย	ใบคา
ใบก็เหม็นคาวปลา	คละคลุ้ง
คือคนหมู่ไปหา	คบเพื่อน พาลนา
ได้แต่ร้ายร้ายฟัง	เฟื่องให้เสียพงศ์

หมายถึง ปลาร้าหากห่อด้วยใบคา ใบคาก็จะติดกลิ่นเหม็นนั้นด้วย เช่นเดียวกับคนที่คบหากับคนพาลย่อมจะทำให้ตนเองเสื่อมเสียชื่อเสียงไปด้วย